

<i>A tantárgy címe</i> Hálózatok, közösségek, értékek	<i>A tantárgy kódja</i> BMNSZO9500M	<i>Tanév</i> 2011/2012
<i>A tantárgy típusa</i> Előadás	<i>Óraszám</i> Heti 2 óra	<i>Félévek száma</i> 1

Tantárgy célja:

- 1. A címbe szereplő jelenségek interdiszciplináris keretben való bemutatása.**
Az előadás kitüntetett figyelmet szentel azoknak az új keletű kutatási irányzatoknak, melyek középpontjában a mikro- és makroszintű társas kapcsolatok e kapcsolatoknak a legutóbbi évtizedekben végbement változásai állnak. A friss megközelítések episztemológiai kiindulópontjait, konceptuális alapjait és fogalmi készletét ismertetve feleleveníti a már ismert, klasszikusnak számító társadalomtudományi elméleteket és felvetéseket is.
- 2. A témához kapcsolódó legújabb törekvések iránti érdeklődés felkeltése oly módon, hogy egyúttal ösztönözze a korábbi tanulmányok újragondolását.**
- 3. Hozzájárulás a szakirányos szakdolgozati munka elméleti megalapozásához** (a tárgy a Szociológia MA képzés Kultúra és életvitel szakirányán kerül meghirdetésre).

Előadó: Dr Ferencz Magdolna Phd.

A tantárgy leírása:

Sorszám	Témakör	Óraszám
1.	Bevezető A kurzus célja, tárgya, menete és követelményei	2
2-3.	Társas és társadalmi hálózatok: fogalmi meghatározások A struktúra és a mikro-szintű kapcsolatrendszerek hálózati megközelítése	2-2
4.	A hálózat kutatás módszertani alapjai Napjaink jelentős hálózat kutatási fejleményei	2
5-6.	Közösség: fogalomtörténet, jelentésváltozatok és tipológiák Hagyományos vs. „új típusú” közösségek	2-2
7.	Közösség kutatási hagyományok	2
8.	Napjaink közösség kutatási fejleményei	2
9.	Dolgozatírás	2
10.	Értékek: definíciós kísérletek, az érték kutatás klasszikus iskolái	2

11.	Napjaink jelentős értékkutatási fejleményei	2
12-13.	Hálózat – közösség – érték: a három jelenségkör vizsgálati tárgyként való összekapcsolása	2-2
14.	Összefoglalás A továbbgondol(kod)ás lehetséges irányai Tájékoztató a szóbeli vizsga követelményeiről és menetéről	2

Értékelés, követelmények:

A rendszeres óralátogatás kötelező.

Hat (6) alkalomnál több hiányzás az abszolválás megtagadását vonja maga után. A megengedett távolmaradás maximumába beleértendők az igazolt vagy hivatalos elfoglaltságból eredő hiányzások is. Minden előadáson, közvetlenül annak megkezdésekor, katalógust tartunk. Az óra befejezése előtt távozó hallgatókat a jelenléti ívről töröljük.

A félév során egy alkalommal dolgozatíráásra kerül sor. A dolgozat a hallgatók számára előre vetíti a követelményeket, az oktató számára pedig hasznos visszajelzés arról, hogy a hallgatók hogyan haladnak az anyag elsajátításában. A dolgozat teljesítménye nem befolyásolja a félévi értékelést.

A kurzust lezáró érdemjegy kollokviumi jegy. Az elsajátított tudásanyag értékelésére a szóbeli vizsgán kerül sor. A sikeres vizsgához elengedhetetlen az előadásokon elhangzottak és a kötelező irodalomban foglaltak beható ismerete. A szóbelin a hallgatók az előadások témáinak megfelelő tételek szerint (egy kihúzott tételnek megfelelően) számolnak be tudásukról. Annak a hallgatónak, akinek a dolgozatban tanúsított teljesítménye kiváló vagy jó, a szóbeli vizsgán módja van bizonyos „kedvezményel” élni: három (általa kihúzott) vizsgatételből választhatja ki a számára prezentálandót.

A szorgalmi időszak alatti konzultáció feltétlenül javasolt abban az esetben, ha a hallgató nehézségekbe ütközik az anyag elsajátítása során. A konzultáció szükséges feltétele, hogy a hallgató részt vett azon az előadáson, mely a nehézséget okozó kérdéskört tárgyalta. Konzultációra kizárólag a fogadóórák keretében van mód. Fogadó órák: péntek 16.00 – 18.00 (Ste: 063.)

Kötelező irodalom:

Angelusz Róbert–Tardos Róbert (1998) *A kapcsolathálózati erőforrások átrendeződésének tendenciái a kilencvenes években*. In: Kolosi, T. – Tóth, I. Gy. – Vukovich, Gy. (szerk) Társadalmi riport 1998, TÁRKI, Budapest 237–256.p. Elektronikusan elérhető: http://www.tarsadalomkutatas.hu/kkk.php?TPUBL-A-118/publikaciok/tpubl_a_118.pdf

Buda Béla (2011) *Kapcsolathálózatok*. *Lege Artis Medicinæ* 2011;21(5):402–403.p. Elektronikusan elérhető: <http://www.elitmed.hu/upload/pdf/kapcsolathalozatok-7620.pdf>

Christakis, A. N. – Fowler, J. H.(2010) *A dolgok sűrűjében*. In: uők. *Kapcsolatok hálójában. Mire képesek a közösségi hálózatok, és hogy alakítják sorsunkat?* Typotex Kiadó, Budapest. 19-48.p.

Christakis, A. N. – Fowler, J. H.(2010) *Amikor mosolygunk, az egész világ együtt mosolyog velünk.* In: uők. Kapcsolatok hálójában. Mire képesek a közösségi hálózatok, és hogy alakítják sorsunkat? Typotex Kiadó, Budapest. 49-76.p.

Christakis, A. N. – Fowler, J. H.(2010) *Hiperkapcsolatok.* In: uők. Kapcsolatok hálójában. Mire képesek a közösségi hálózatok, és hogy alakítják sorsunkat? Typotex Kiadó, Budapest. 280-317.p.

Csermely Péter (2005) *Társadalmi hálózatok.* In:uő Rejtett hálózatok ereje Mi segíti a világ stabilitását? Vince Kiadó, Budapest 180-222.p.

Csermely Péter (2005) *Kulturális hálózataink.* In:uő Rejtett hálózatok ereje Mi segíti a világ stabilitását? Vince Kiadó, Budapest 223-250.p.

Csermely Péter (2005) *Globális hálózataink.* In:uő Rejtett hálózatok ereje Mi segíti a világ stabilitását? Vince Kiadó, Budapest 251-272.p.

Csepeli György - Prazsák Gergő (2010) *Internetezőők az értékek vonzásában.* Mit értékelnek a magyarok? Budapest: Faludi Ferenc Akadémia, Budapest 187-204.p. Elektronikusan elérhető: http://www.phil-inst.hu/hu/aktualis/intszem/csepeli_prazsak_autonomia.pdf

Csizmadia Zoltán (2002) Robert D. *Putnam: Bowling alone. The Collapse and Revival of American Community.* Szociológiai Szemle 2002/3. 183–193.p. Elektronikusan elérhető: http://www.tarsadalomkutatatas.hu/kkk.php?TPUBL-A-566/szoc_szemle/TPUBL-A-566.pdf

Keller Tamás: *A modernizációs folyamat hatása az értékrendre.* Szociológiai Szemle, 2007/3-4. 14-37.p. Elektronikusan elérhető: <http://www.szociologia.hu/dynamic/070304keller.pdf>

Lin, N: *Társadalmi erőforrások és társadalmi mobilitás. A státuselérés strukturális elmélete.* In: Angelusz, R.-Tardos, R.(1991) *Társadalmak rejtett hálózata.* Budapest: Magyar Közvéleménykutató Intézet.

Sárkány Mihály (2000): *Közösségtanulmányok és összehasonlításuk lehetőségei.* In: uő: *Kalandozások a 20. századi kulturális antropológiában.* L'Harmattan Kiadó, Budapest 57-73.
Skrabski, Á.- Kopp, M. (2008) *A bizalom, mint a társadalmi tőke központi jellemzője.* Vigilia, 10722-730. Elektronikusan elérhető: <http://www.vigilia.hu/2008/10/skrabski.htm>

Somlai, P. (1983) *Gondolatok egy közösség-elmélet viszontagságos történetéről.* In: Tönnies, F. (1983) *Közösség és társadalom.* Budapest, Gondolat.

Szántó, Z.- Tóth, I. Gy. (1993) *Társadalmi hálózatok elemzése.* In: *Gazdaság és társadalom* 1993 (3). Elektronikusan elérhető: http://www.socialnetwork.hu/cikkek/szanto_toth_cikk.pdf

Tóth G. P. (2002): *A közösség. Egy fogalom megalkotása, kiteljesedése, széthullása és felszámolása.* In: *Közösség és identitás.* Pócs Éva (szerk.) L'Harmattan Kiadó, Budapest 9-33.p.

Tóth, I. Gy. (2009) *Bizalomhiány, normazavarok, igazságtalanságérzet és paternalizmus a magyar társadalom értékstruktúrájában.* A gazdasági felemelkedés társadalmi-kulturális

feltételei című kutatás zárójelentése. Tárki, Budapest, 2009. Elektronikusan elérhető:
http://www.tarki.hu/hu/research/gazdkult/gazdkult_elemzeszaro_toth.pdf

Vályi, G. (2004) *Közösségek hálózati kommunikációja*. Szociológiai Szemle, 2004/4. 47-60.p.
Elektronikusan elérhető: <http://www.mtapti.hu/mszt/20044/003.pdf>

Wellman, B. – Gulia, M. (2007)

A netszörfözők nem utaznak egyedül: virtuális közösségek mint valódi közösségek. In:
Halácsy, P.–Vályi, G.–Wellman, B. (szerk.) (2007) *Hatalom a mobil tömegek kezében*. Új
médiá re:mix I. Typotex Kiadó, Budapest. 143-186.p. Elektronikusan elérhető:
<http://mediaremix.hu/remix1/letolt/wellman.pdf>

Ajánlott (esetenként ajánlottan újra olvasandó) irodalom

Tönnies, Ferdinand (1983): *Közösség és társadalom*. Budapest, Gondolat

Barabási, A. L. (2003) *Behálózva – A hálózatok új tudománya*. Magyar Könyvklub, Budapest.

Mérei, F. (1996) *Közösségek rejtett hálózata*. Osiris Kiadó, Budapest 5-138. p.

Weber, M. (1987) *Közösség és társulás*. (Szociológiai alapfogalmak 9.par.) In:úő. *Gazdaság és társadalom I*. Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest 66-68.p.

Utasi Ágnes (2002) *A bizalom hálója. Mikrotársadalmi kapcsolatok, szolidaritás*. Új Mandátum Kiadó, Budapest